

APSTIPRINU

**Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa –
Turaidas muzejrezervāta direktora p.i.**

Vija Stikāne

**ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀIS KULTŪRAS PIEMINEKLIS –
TURIDAS MUZEJREZERVĀTS**

**2021. gada
PUBLISKAIS PĀRSKATS**

Sigulda 2022

SATURS

1.	PAMATINFORMĀCIJA	
1.1.	Iestādes juridiskais statuss un struktūra	3
1.2.	Politikas jomas vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga, tās darbības virzieni	4-5
1.3.	Pārskata gada galvenās prioritātes	6-7
2.	FINANŠU RESURSI UN MUZEJREZERVĀTA DARBĪBAS REZULTĀTI	
2.1.	Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	8-10
2.2.	Iestādes darbības rezultāti	10-18
2.3.	Muzeja pakalpojumi	19
2.4.	Muzejrezervāta pakalpojumu pieejamība un kvalitātes nodrošināšana	20
2.5.	Pakalpojumi un piemērotas vides nodrošināšana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	20
2.6.	Mujejrezervāta darba uzlabošana un sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai	20-22
3.	PERSONĀLS	22
4.	KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	
4.1.	Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai	23-24
4.2.	Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar iestādes darbu	24
4.3.	Sadarbība ar nevalstisko sektoru	24-25
5.	NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI	25-26

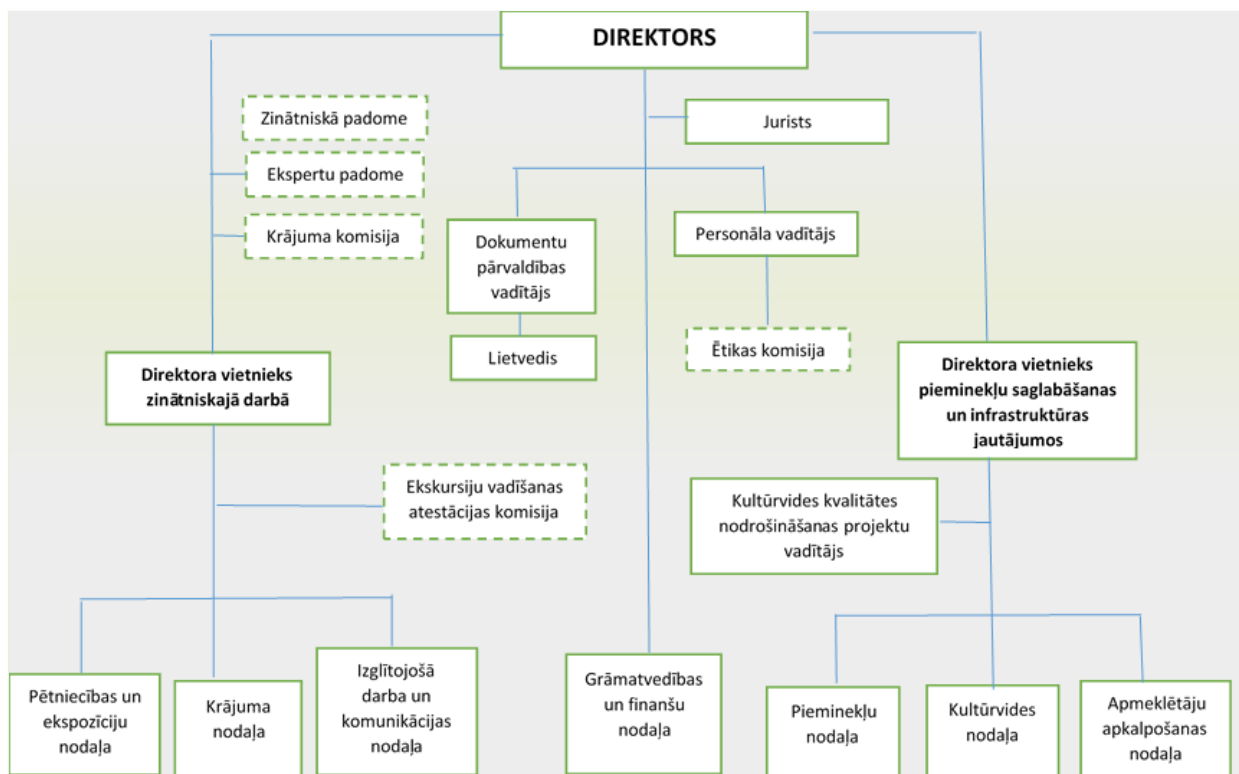
1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Iestādes juridiskais statuss un struktūra

Īpaši aizsargājamais kultūras piemineklis – Turaidas muzejrezervāts (turpmāk tekstā – muzejrezervāts) ir Kultūras ministrijas pakļautībā esoša valsts tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas saskaņā ar Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumu, kas apstiprināts ar 2012. gada 18. decembra Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr.932.

Turaidas muzejrezervāts izveidots 1988. gadā, lai saglabātu nākamajām paaudzēm vienu no senākajiem Latvijas valstiskajiem veidojumiem – Turaidas vēsturisko centru ar kultūras pieminekļu kompleksu. Muzejrezervāts veidots uz Siguldas novadpētniecības muzeja bāzes, kas savu darbību uzsāka 1948. gadā. Muzejrezervātu veido pieminekļi, dabas un kultūrvēsturiskā vide, krājums, kas ir Nacionālā muzeju krājuma daļa. Muzejrezervāts ar LR Ministru kabineta 01.03.1994. noteikumiem Nr.61 izsludināts par Īpaši aizsargājamo kultūras pieminekli, un noteikta tā teritorija. Ar LR Ministru kabineta 28.10.2014. noteikumiem Nr. 664 “Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta – aizsardzības kārtība” ir precizēta teritorijas robeža un noteikta kārtība, kādā tiek nodrošināta muzejrezervāta saglabāšana, uzskaitē, izpēte un izmantošana.

Turaidas muzejrezervāts ir akreditēts uz 10 gadiem līdz 2024. gada 8. maijam (akreditācijas apliecība Nr. 3AA, 09.05.2014.)

Muzejrezervāta darbu vada direktors. Direktora tiešā pakļautībā ir Direktora vietnieks zinātniskajā darbā, Direktora vietnieks pieminekļu saglabāšanas un infrastruktūras jautājumos, Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītājs, dokumentu pārvaldības vadītājs, jurists un personāla vadītājs. Muzejrezervāta funkcijas pilda: Krājuma nodaļa, Pētniecības un ekspozīciju nodaļa, Izglītojošā darba un komunikācijas daļa, Pieminekļu nodaļa, Kultūrvides nodaļa un Apmeklētāju apkalpošanas nodaļa. Atbalsta funkcijas veic Grāmatvedības un finanšu nodaļa, dokumentu pārvaldības vadītājs, lietvedis, personāla vadītājs un jurists.

Turaidas muzejrezervātā noteiktās pamatvērtības:

1.2. Politikas jomas vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga, tās darbības virzieni

Turaidas muzejrezervāta misija ir harmoniskas sabiedrības veidošana, parādot latviskās dzīvesziņas attīstību un vispārcilvēciskās vērtības ar tūkstošgadē uzkrāto reģiona un Turaidas vēsturiskā centra dabas un kultūras mantojumu.

Misijas īstenošanai muzejrezervāts veic šādas funkcijas:

1. Uztur, pārvalda un attīsta muzeja krājumu – Nacionālā muzeju krājuma daļu
2. Veic muzeja krājuma un ar to saistītās informācijas zinātnisko pētniecību
3. Izglīto sabiedrību, nodrošina tai muzeja vērtību pieejamību
4. Pēta, atjauno un uztur kultūrvēsturisko vidi
5. Uztur un attīsta muzeja darbībai nepieciešamo infrastruktūru
6. Restaurē, remontē un uztur attiecīgos kultūras pieminekļus

Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta nolikuma 3.1.- 3.6. p.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, muzejrezervāta pamatuzdevumi ir:

- 1) pētīt Turaidas vēsturiskā centra un novada kultūras un dabas pieminekļus, kultūrvidi, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu;

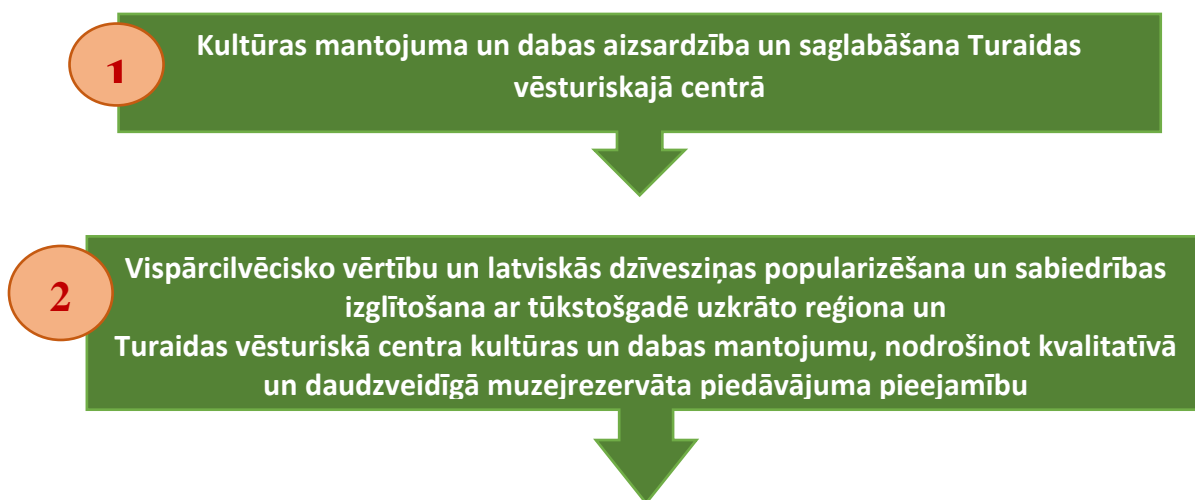
- 2) nodrošināt mērķtiecīgu Nacionālā muzeju krājuma komplektēšanu, uzskaiti, dokumentēšanu un glabāšanu;
- 3) veidot informatīvo datu bāzi par muzeja krājumu Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogam;
- 4) izmantojot Nacionālo muzeju krājumu, veidot ekspozīcijas un izstādes muzejrezervāta vēsturiskajās ēkās, nocietinājumos, būvēs un kultūrvidē;
- 5) īstenot valsts un starptautiskos projektus un programmas;
- 6) popularizēt kultūrvēsturiskās vērtības, izmantojot muzeja ekspozīcijas, izstādes un citus ar muzeja darbību saistītus pasākumus;
- 7) atjaunot zudušās vēsturiskās ēkas un būves, apsaimniekot vai iznomāt tās atbilstoši muzejrezervāta darbības mērķiem;
- 8) restaurēt vēsturisko vidi muzejrezervāta teritorijā, kopt dabas ainavas, veidot brīvdabas ekspozīcijas;
- 9) veikt kultūrizglītojošo darbību Turaidas novada un Vidzemes reģiona vēstures, kultūras, mākslas un tautas tradīciju popularizēšanā, izdot ceļvežus, bukletus, zinātniskus izdevumus un citus iespieddarbus, organizēt vietējās un starptautiskās zinātniskās konferences, seminārus un citus pasākumus, piedalīties tajos un nodrošināt attiecīgo pasākumu publicitāti;
- 10) nodrošināt ekspozīciju un izstāžu pieejamību apmeklētājiem, kā arī gidu pakalpojumus;
- 11) pētīt sabiedrības pieprasījumu un analizēt muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējumu;
- 12) izstrādāt un īstenot projektus saskaņā ar muzejrezervāta stratēģiju.

Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta nolikuma 4.1.- 4.12. p.

Stratēģiskie mērķi 2014.–2023. :

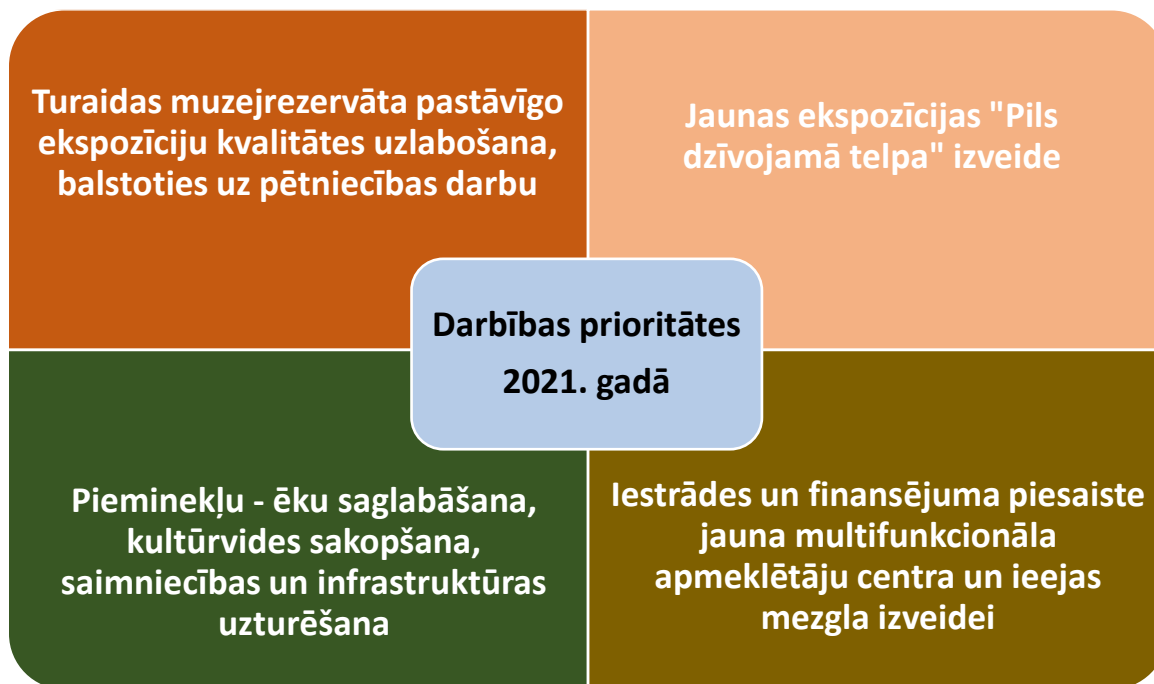
1. Vēsturiskās atmiņas uzturēšanai un sabiedrības uzskatu veidošanai, pētīt un dokumentēt Turaidas vēsturiskā centra un reģiona dabas un kultūrvidi, pieminekļus, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu un mērķtiecīgi komplektēt muzejrezervāta krājumu.
2. Latvijas kultūras mantojuma savdabības un daudzveidības iepazīšanai un Latvijas tēla veidošanai saglabāt, uzturēt un restaurēt Turaidas vēsturiskā centra ēkas-pieminekļus, dabu un kultūrvidi, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu.
3. Reģiona attīstībai un sociālās stabilitātes sekmēšanai pilnveidot muzejrezervāta komunikācijas formas un efektivitāti, attīstīt kultūras tūrisma un paplašināt mērķauditorijas loku.
4. Nodrošināt muzejrezervāta kā kultūras mantojuma institūcijas darbības pilnveidošanu un darbinieku profesionalitātes paaugstināšanu.

Darbības virzieni:

1.3. Pārskata gada galvenās prioritātes un pasākumi to īstenošanai

Saskaņā ar Darbības un attīstības stratēģiju 2014–2023 un pieejamajiem finanšu resursiem muzejrezervāts 2021. gadā bija izvirzījis šādas prioritātes un uzdevumus:

Darbības virzieni un plānotie rezultāti 2021. gadā:

- 1 Turpināt arheoloģisko izpēti Baznīckalnā
- 2 Izdot publikācijas: "Turaidas muižas vecā pārvaldnieka māja", "Turaidas pils 13.–18. gs. koka un metāla trauki un galda piederumi"
- 3 Turpināt publikācijas "Muiža pilsdrupu paēnā", katalogu par Turaidas Baznīckalna arheoloģiskajā izpētē atrastajām senlietām, par Turaidas pili atrastajiem 13.–17.gs. apģērba piederumiem un grāmatas "Ekspozīcijas "Ceļā uz Latvijas valsti. Klausīnieks.Saimnieks.Pilsonis" ceļvedis" sagatavošanu
- 4 Izstrādāt ekspozīcijas plānu un gatavot eksponātus pastāvīgai ekspozīcijai "Pils dzīvojamā telpa", veikt kvalitātes uzlabošanu pastāvīgajās ekspozīcijās atbilstoši pieejamajiem finanšu resursiem, turpināt ekspozīcijas "Turaidas muzejrezervāts laikā un telpā" un citu pastāvīgo ekspozīciju papildināšanu ar jaunām digitālām programmām
- 5 Atjaunot brīvdabas ekspozīcijas stendu "Turaidas Baznīckalns. Leģenda par Turaidas Rozi", izveidot brīvdabas ekspozīcijas: "Turaidas koka pils 3-D modelī", "Lībiešu taka. Ceļš uz Gauju", "Turaidas muzejrezervāta Mežaparka izziņas taka"

6

Izveidot un atklāt izstādes: “Turaidas Rozei – 420. Leģenda dzīvo”, “Mērs un mērīšana Latvijā un pasaulē”, “Eiropas kultūras mantojuma dienas. Dzelzceļš”, “Metēņi”, “Sīki putni, diži putni”, interaktīvu brīvdabas izstādi “Skanošo puzuru dārzs” u.c.

7

Uzturēt muzejrezervāta kultūrvēsturiskās ainavas kvalitāti, pabeigt 8 vēsturisko dīķu kaskādes atjaunošanu un teritorijas labiekārtošanu, Lībiešu un Māras takas infrastruktūras atjaunošanu, radīt maksimāli drošu vidi apmeklētājiem dabas takās

8

Saglabāt, restaurēt un uzturēt 38 ēkas-pieminekļus, uzturēt un kopt kultūrvidi 57,82 ha platībā, veikt brīvdabas ekspozīciju labiekārtošanu

9

Turpināt ēku – pieminekļu saglabāšanas un kultūrvides sakopšanas darbu. Turpināt Turaidas pils kompleksa un muižas ēku uzturēšanas un restaurācijas darbus, atjaunot Turaidas pils koka grodu aku

10

Sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un saziņā ar Kultūras ministriju turpināt risinājumu izstrādi jauna multifunkcionāla apmeklētāju centra un ieejas mezgla izveidei, Turaidas muižas kūts-staļa ēkas kompleksa atjaunošanas būvprojekta izstrādi

11

Nodrošināt muzeja ekspozīciju un Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma pieejamību apmeklētājiem katru dienu, veikt izglītojošo un apmeklētāju apkalpošanas darbu, ieviest digitālos risinājumus attālinātai ieejas biļešu iegādei

12

Pilnveidot trīs izglītojošās programmas ekspozīcijai “Ceļā uz Latvijas valsti: Klaušinieks. Saimnieks. Pilsonis” un aktivizēt to piedāvājumu projektam “Latvijas skolas soma” ietvaros

13

Kultūras mantojuma popularizēšanai noorganizēt konferenci-diskusiju, izglītojošos pasākumus: gadskārtu ieražu svētki, Eiropas kultūras mantojuma dienu aktivitātes, Somgru dienu u.c.

14

Izstrādāt un ieviest mobilā gida aplikāciju ar papildinātās realitātes elementiem

15

Sagatavot jaunu reklāmas bukletu par izglītojošo programmu piedāvājumu atbilstošu projektam “Latvijas skolas soma” atkārtoti izdot reklāmas bukletu “Turaidas muzejrezervāts” 4 valodās atbilstoši vajadzībai

16

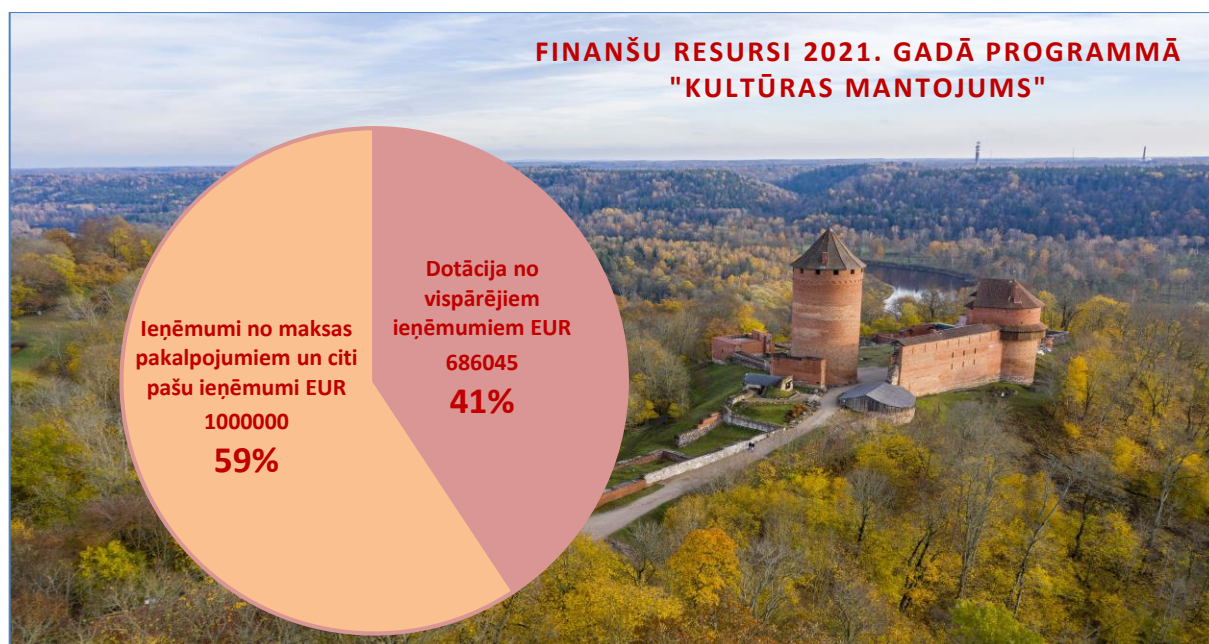
Papildināt internetvietni www.turaida-muzejs.lv ar Turaidas muzejrezervāta digitālo resursu krātuvi *e-Turaida*

2. FINANŠU RESURSI UN MUZEJREZERVĀTA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Pārskata gadā turpināta Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumā (Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 932) noteikto funkciju un uzdevumu veikšana, atbilstoši Kultūras ministrijā apstiprinātajai Darbības un attīstības stratēģijai 2014.–2023., kārtējā gada darbības plānam un budžetam (budžeta programma „Kultūras mantojums”).

Muzejrezervāta budžets 2021. gadā muzeja pamatdarbības nodrošināšanai bija plānots **1 686 045 euro** apmērā, ko veidoja:
valsts dotācija **686 045 euro**
pašu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem **1 000 000 euro**.

Budžeta lielāko daļu veidoja ieņēmumi no sniegtajiem maksas pakalpojumiem – no pārdotajām ieejas biļetēm un muzeja speciālistu vadīto ekskursiju un izglītojošos programmu pakalpojuma sniegšanas. 2021. gadā turpinājās ar Covid-19 infekcijas izplatību saistītie ierobežojumi, kas ievērojami samazināja muzeja pakalpojumu sniegšanu. **Sakarā ar ārkārtējo situāciju valstī Covid-19 dēļ laikā no 2021. gada 21. oktobra līdz 2021. gada 14. novembrim Turaidas muzejrezervāta ekspozīcijas apmeklētājiem nebija pieejamas, un netika gūti pašu ieņēmumi no muzeja maksas pakalpojumiem.** Tā kā muzeja maksas pakalpojumu sniegšana ir cieši saistīta ar vietējo un ārvalstu tūrismu, kas ar grūtībām pārvar Covid-19 infekcijas radīto situāciju, un epidemioloģiskie ierobežojumi ievērojami samazināja muzejrezervāta apmeklējumu. Pārskata periodā muzejrezervātu apmeklēja **70 490 apmeklētāji**, t.i. par 30,7 % mazāk nekā 2020. gadā.

Līdz ar to **2021. gadā pašu ieņēmumu plāns 1 000 000 euro tika izpildīts tikai par 26,2 % jeb par 737 812 euro** mazāk nekā plānots. Salīdzinot ar 2020. gadu, pašu ieņēmumu samazinājums 2021. gadā ir **32,1%** jeb **123 716 euro**.

Finanšu resursu kopējo apjomu programmā “Kultūras mantojums” 2021. gadā papildināja:

- Papildu valsts budžeta dotācijas piešķirums **828 630 euro**, lai Covid-19 izplatības seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumu ietvaros stabilizētu finanšu situāciju kultūras mantojuma iestādēs.
- Kultūras ministrijas budžeta programmā 21.00.00 “Kultūras mantojums” muzeju atbalstam – piešķirtie – **13 380 euro** projekta „Krājuma izpētes pieejamība publikācijās un krājuma kolekciju padziļināta izpēte” īstenošanai.
- 2020. gada finanšu līdzekļu pašu ieņēmumu atlikums **159 644 euro** apmērā.

Atbilstoši muzejrezervāta nolikuma 5.2. punktā noteiktajām tiesībām, ņemta dalība projektu konkursos, papildināts budžets muzejrezervāta funkciju izpildei:

- Siguldas novada pašvaldības projektu konkursā – **871,20 euro** informatīvās izstādes “Pār Gauju pāri braucu...” sagatavošanai un eksponēšanai Eiropas Kultūras mantojuma dienu ietvaros.
- Valsts kultūrkapitāla projektu konkursā – **25 499 euro** par projekta "Turaidas muzejrezervāta mobilā gida aplikācija ar iekļautiem papildinātās realitātes elementiem" realizāciju

Pamatojoties uz minēto, **pieejamais finanšu resursu kopējais apjoms 2021. gadā bija 1 819 799 euro apmērā.**

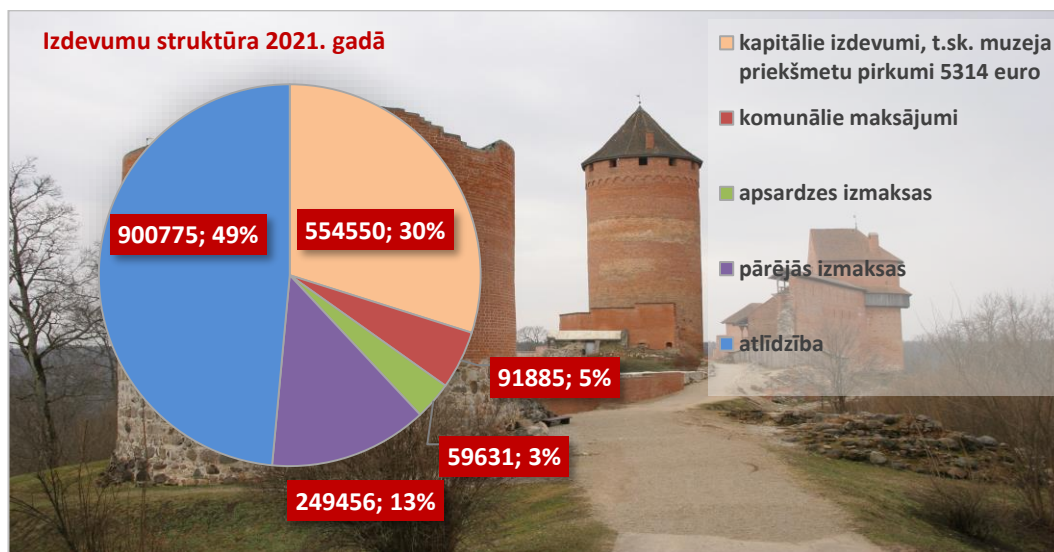
Muzejrezervāta darba rezultātu sasniegšanu sekmēja arī sadarbības partneru piesaistītais finansējums:

- Ar Apgāda “Zinātne” piesaistīto Valsts kultūrkapitāla projektu konkursu finansējumu **7000 euro** apmērā tika turpināta U.Niedres grāmatas “Pilsdrupu paēnā. Turaida. Muiža. Apkārtnē” sagatavošana un ar finansējumu **3000 euro** apmērā izdots katalogs “Turaidas pils 13.–18. gs. koka un metāla trauki un galda piederumi”.
- Ar restauratoru un restaurācijas uzņēmumu piesaistīto Valsts kultūrkapitāla projektu konkursu finansējumu restaurēti muzejrezervāta krājuma priekšmeti par **5775 euro**.

Muzejrezervāta funkciju izpildei kopā 2021. gadā tika izlietoti 1 856 297 euro:

Pārskata gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, kopējie izdevumi ir palielinājušies par 329 074 euro jeb 18%. No tiem vislielākais pieaugums ir kapitālieguldījumiem par 239 693 euro vairāk nekā 2020. gadā.

Lielāko īpatsvaru izdevumos veidoja atlīdzības izdevumi, kas sastādīja **49 %** no kopējiem izdevumiem. Vidējais atalgojums mēnesī uz vienu slodzi 2021. gadā bija **903,63 euro**. Lai gan, salīdzinot ar 2020. gadu, vidējais atalgojums mēnesī ir pieaudzis par 8 %, tomēr tas vēl joprojām bija mazāks nekā valstī noteiktā strādājošo vidējā bruto darba samaksa mēnesī pilnai slodzei pirms nodokļu nomaksas – **1 277 eiro** (pēc CSP datiem, <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/alga/preses-relizes/8227-darba-samaksas-parmainas-2021-gada?themeCode=DS>)

2.2. Iestādes darbības rezultāti

Mujejrezervāta darbību 2021. gadā turpināja ietekmēt izveidojusies epidemioloģiskā situācija saistībā ar Covid-19 pandēmiju. Neskatoties uz to, tika turpināts darbs un realizētas plānotās aktivitātes atbilstoši Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumā (Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 932.) noteiktajām funkcijām un uzdevumiem, Kultūras ministrijā apstiprinātajai Darbības un attīstības stratēģijai 2014.–2023., kārtējā gada darbības plānam un budžetam (budžeta programma „Kultūras mantojums”).

Rezultatīvo rādītāju pārskats par muzejrezervāta 2021. gada darba rezultātiem publicēts Latvijas Digitālajā kultūras kartē: <https://is.kulturaskarte.lv>

Galvenās aktivitātes un sasniegtie rezultāti 2021. gadā:

Veicot zinātniski pētniecisko, krājuma, izglītojošo un komunikācijas darbu, pieminekļu saglabāšanu, kultūrvides uzturēšanu un apmeklētāju apkalpošanu sabiedrības interesēs ir saglabāts un uzturēts materiālais un nemateriālais kultūras mantojums un kultūrvēsturiskā vide ar kultūras pieminekļu kompleksiem: Dainu kalnu, Turaidas pilskalnu ar viduslaiku mūra pili, Turaidas baznīcu un baznīckalnu, Turaidas muižas saimniecisko centru

Pētniecības darbs

Garīgais mantojums, dzīvesziņa un reliģiju loma cilvēku dzīvē

Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē

Turaidas pils – viduslaiku kultūras mantojums

Turaidas muiža 300 gados

Turaidas muzejrezervāts laikā un telpā

Nesenās pagātnes mantojums

Pētniecisko tēmu ietvaros:

- Veikta Turaidas baznīckalna arheoloģiskā izpēte un arheoloģiskās uzraudzības darbs Turaidas pils teritorijā, sagatavoti pārskati.
- Izdots katalogs “Turaidas pils 13.–18. gs. koka un metāla trauki un galda piederumi” un ceļvedis “Pārvaldnieka māja. Ceļvedis pa Turaidas muižas pārvaldnieka veco dzīvojamo māju”.
- Sagatavoti manuskripti publicēšanai: Katalogam “Arheoloģiskie atradumi Turaidas Baznīckalna kapsētā. 13.–18. gs.”, grāmatai “Pilsdrupu paēnā. Turaida. Muiža. Pagasts. Apkārtne”. Uzsākta manuskripta sagatavošana katalogam “Turaidas pilī atrastie 13.–17. gs. apģērba piederumi”.

- Turpināta rakstīto avotu izpēte tēmai “Turaidas pils – viduslaiku kultūras mantojums”, iegūtā informācija sekmēja divu zinātniski pētniecisku rakstu sagatavošanu un publicēšanu un uzsākto darbu pie jaunās pastāvīgās ekspozīcijas “Dzīvojamā telpa viduslaiku pilī” un digitālas programmas “Pils kultūrslāņa CV” plānu sagatavošanas.
- Sagatavots pamatojums Turaidas pils vēsturiskās akas restaurācijai.
- Uzsākta informācijas apzināšana pētnieciskam darbam par lopkopības vēsturi Siguldā un Siguldas novadā un Latvijas brūnās govju šķirnes attīstību 19./21.gadsimtā tēmas “Nesenās pagātnes mantojums” ietvaros.
- Veikta lielformāta zīmējumu krājuma kolekcijas – arhitektu Viļa Druģa un Zigurda Vītola ēku Turaidas vēsturiskā centra un Turaidas pagasta ēku novietņu, ēku un to elementu uzmērojumos (1973–1976) padziļināta izpēte Latvijas kultūras mantojuma, etnogrāfijas un folkloristikas kontekstā. Noorganizēta ekspedīcija “Lauku sēta Turaidā un tās novadā”, veicot saimniecību apsekošanu un to pašreizējā stāvokļa fotofiksāciju. Iegūtā informācija tiks izmantota kataloga “Lauku sēta Turaidā un tās novadā” sagatavošanā.
- Uzsākta krājuma grāmatu kolekcijas unikālā eksemplāra “Vienotā Vidzemes un ārzemju dārzkopība” (*Der vereinigte liv- und Ausländischer Gartenbau. Riga, 1684*) padziļināta izpēte grāmatas pārizdošanai, tās tulkošana un zinātnisko komentāru sagatavošana.
- Turpināts darbs digitālajā programmas “Turaidas muzejrezervāta hronika” papildināšanai un uzsākta informācijas apkopošana izdevuma manuskripta “Tautasdziesma Dainu kalnā” sagatavošanas tēmas “Turaidas muzejrezervāts laikā un telpā” ietvaros.
- Sagatavoti un publicēti 7 zinātniski pētnieciskie raksti, 43 informatīvie raksti, sagatavota 41 lekcija un 4 izglītojošo programmu scenāriji.
- Sagatavoti un realizēti 11 tematisko izstāžu un brīvdabas ekspozīciju plāni.

Krājuma darbs

Krājuma komplektēšana un uzskaitē

Krājuma
saglabāšana

Krājuma zinātniskā
apstrāde

Krājuma izmantošana
zinātniskā un izglītojošā
darbā

- Krājumā uz 2021. gada 31. decembri glabājas 93 527 krājuma vienības, t. sk. 69 335 pamatkrājuma vienības.
- Krājums papildināts ar 3070 vienībām, t.sk. iepirktas 2353 vienības par 5314,36 euro. Nozīmīgākie krājuma papildinājumi ir Siguldas mākslinieka Aivara Īzaka 8 gleznas un no fotogrāfa Alberta Linarta privātkolekcijas 2181 fotonegatīvs, kas atspoguļo Siguldas pilsētas kultūrvidi un tās attīstību.
- Finansiāli novērtētas un grāmatvedības uzskaitē uzņemtas 7450 vienības par 10 917,36 euro, pavisam novērtētas 57 842 krājums vienības par 480 012,96 euro jeb 62% no kopējā krājuma vienību skaita.

- Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā (NMKK) ir ievadīta informācija (teksts un attēli) par 24 264 krājuma priekšmetiem, t.sk. pārskata periodā 19 priekšmetiem.
- Muzejrezervāta krājuma elektroniskajā katalogā ir ievadīta informācija par 67 329 krājuma priekšmetiem, t.sk. pārskata periodā par 20 850 krājuma priekšmetiem. Uzsākta krājuma elektroniskā kataloga modernizācija, rodot iespēju tā pieejamības paplašināšanai pētnieciskā darba vajadzībām.
- Veikta esības pārbaude 4378 krājuma vienībām, pārbaudes laikā būtiski bojājumi netika konstatēti.
- Restaurēti 28 krājuma priekšmeti un saglabājošā pirmsapstrāde veikta 533 priekšmetiem.
- Nodrošinot krājuma priekšmetu saglabāšanu un pieejamību, sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku digitalizētas 3 unikālas krājuma grāmatas (SM 9603, SM 9619, TMR plg 9784), divas no tām publicētas digitālā satura krātuvē *eTuraidā*, kas atrodas internetvietnē www.turaida-muzejs.lv
- Izgatavoti atdarinājumi-rekonstrukcijas arheoloģiskajiem priekšmetiem – bronzas šķīvjiem, kas paredzēti eksponēšanai ekspozīcijā “Dzīvojamā telpa viduslaiku pilī”.
- Uzrakstīti zinātniskie apraksti 71 krājuma priekšmetam, papildināti zinātniskie apraksti 172 priekšmetiem.
- Nodrošināta krājuma aprīte – 6246 vienības gadā, t.sk. ekspozīcijās un izstādēs eksponētas 2417 krājuma vienības.

Turaidas vēsturiskā centra dabas un kultūrvides saglabāšana un uzturēšana

Dabas un kultūrvides saglabāšana un uzturēšana

Ainavas vizuālā kvalitāte atbilstoši tās vēsturiskajai attīstībai

- Turaidas muzejrezervāta lietošanā uz 31.12.2021. ir teritorija 57,82 ha platībā ar kultūras pieminekļu kompleksiem: Dainu kalnu, Turaidas pilskalnu ar viduslaiku mūra pili, Turaidas baznīcu un baznīckalnu, Turaidas muižas saimniecisko centru un infrastruktūru.
- Teritorija 2021. gadā ir palielinājusies par 0,896 ha, pamatojoties uz 02.06.2021. Ministru kabineta rīkojumu NR.367 “Par nekustamo īpašumu Krimuldas pagastā, Krimuldas novadā pārņemšanu valsts īpašumā Finanšu ministrijas valdījumā” un starp Turaidas muzejrezervātu un VAS “Valsts nekustamie īpašumi” 15.09.2021. noslēgto Vienošanos par grozījumiem 23.08.2018. nekustamā īpašuma “Turaidas muzejrezervāts” Apsaimniekošanas un lietošanas līgumā Nr.3/1-2-18-7/1674, ar mērķi iegūto platību (Turaidas auto stāvlaukumi) izmantot kultūras funkcijas īstenošanai, lai nodrošinātu kvalitatīvu Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta – apmeklētāju (tūristu) uzņemšanu un apkalpošanu.
- Pieejamo finanšu resursu ietvaros tika nodrošināta teritorijas uzturēšana un sakopšana atbilstoši gadalaikam. t.sk. veikta visa veida zālienu pļaušana, celiņu un laukumu tīrīšana, mežacūku postījumu novēršana 3800 m² u.c., tādējādi radot pievilcīgu vidi apmeklētājiem.
- Kultūrvēsturiskās ainavas kvalitātes nodrošināšanai realizēti būvprojekti:
 - pabeigti Lībiešu un Māras dabas taku infrastruktūras izveidei un atjaunošanas būvdarbi, lai uzlabotu taku pieejamību un nodrošinātu drošu vidi apmeklētājiem;
 - pabeigti “Astoņu vēsturisko dīķu kaskāžu atjaunošana un teritorijas labiekārtojums” 1. kārtas būvdarbi, radot papildus sakoptu muzejrezervāta teritorijas daļu – mežparku kā pastaigu vietu apmeklētājiem un sekmējot piemērotus apstākļus aizsargājamo kukaiņu – spožās skudras un praulgraužu dzīvei mežparkā.

- Uzturēti un apsaimniekoti 26 muižas dīķi un dīķu vietas.
- Turpināta mežaparka un Turaidas muižas bijušā ķieģeļu cepļa un tam pieguļošās teritorijas apsaimniekošana 13,03 ha platībā, veikti meža kopšanas darbi 1000 m² platībā.
- Ainavas vizuālās kvalitātes nodrošināšanai veikti teritorijā augošo koku vainagu kopšanas darbi, izzāģēti kaltušie, vējgāztie un bīstamie koki, veikta pameža izplaušana mežaparkā 1000 m² platībā. Atjaunoti un papildināti kokaugu stādījumi Jāņkalnā, Dainu kalnā, Dziesmu dārzā un Liepu dārzā, papildināti un atjaunoti vasaras puķu stādījumi augu ekspozīcijā un rožu stādījumi Baznīckalnā un pie pagasta magazīnas.
- Apsēkoti teritorijā esošie dižkoki un veikti citu resnāko koku uzmērījumi, lai konstatētu jaunu dižkoku esamību muzejrezervātā, sagatavots iegūtās informācijas apkopojums.
- Nodrošināta muzejrezervāta teritorijā esošo četru meliorācijas sistēmu darbības uzraudzība.

Ēku-pieminekļu saglabāšana un izmantošana

Projektu izstrāde

Konservācija un atjaunošana

Uzturēšana un izmantošana

- Sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” turpināta līdzdalība “Turaidas muzejrezervāta Turaidas muižas kūts-staļļa-laidara ēku kompleksa restaurācijas/atjaunošanas/pārbūves un pieguļošās teritorijas labiekārtojuma un Turaidas auto stāvlaukumu atjaunošanas būvprojektu izstrādē.
- Izstrādāti būvprojekti: Turaidas pils J.Graudoņa apvedtakas atjaunošanai un Turaidas pils vēsturiskās akas restaurācijai.
- Veikta Turaidas muižas ķieģeļcepļa Tehniskā apsekošana, saņemts atzinums.
- Turaidas viduslaiku pils saglabāšanas nolūkā atbilstoši izstrādātajiem tehniskajiem projektiem un apliecinājuma kartēm veikta pils Dienvidu korpusa terases grīdas un hidroizolācijas atjaunošana, veikta Pils vēsturiskās akas restaurācija, turpināti Dienvidu priekšpils mūru konservācijas darbi.
- Veikti pils ēku kārtējie uzturēšanas darbi: Galvenā torņa grīdas remonts sestajā stāvā un Rietumu korpusa jumta remonts.
- Veikti muižas ēku uzturēšanas un saglabāšanas darbi: Pārvaldnieka vecās dzīvojamās mājas pagrabā ieklāta ķieģeļu grīda, Smēdes ēkā veikts iekštelpu remonts, salabots muižas ļaužu pagrabklēts (Apmeklētāju centra) jumts, nomanīti logi Jaunās klēts (krājuma) ēkā.
- Sadarbībā ar VAS “Latvijas Valsts ceļi” un Siguldas novada pašvaldību veikta valsts reģionālā autoceļa P8 Inciems – Sigulda (autoceļa posma Sigulda – Turaida) – Ķegums posma km 8.3–12.5 pārbūves būvdarbu uzraudzība, līdzdalība projekta risinājumu ieviešanā saistībā ar Turaidas pilskalna nogāzēm, Turaidas stāvlaukumu, Kūts-Staļļa ēku kompleksa atjaunošanu/ Vagara mājas un Šveices mājas ansambļa plānotajiem restaurācijas/atjaunošanas projektiem, Turaidas pils un pilskalna stabilitātes uzraudzībai autoceļa P8 rekonstrukcijas darbu laikā tika uzsākti priekšdarbi monitoringa tīkla izveidei, lai novērotu pret autoceļu vērtās pilskalna nogāzes deformācijas un pazemes ūdeņu svārstības.

Ekspozīciju izveide un izstāžu iekārtošana

Jaunu ekspozīciju izveide

Ekspozīciju uzturēšana un pilnveidošana

Krājuma, mākslas, aktualitāšu un cita veida izstāžu iekārtošana

- Lai gan pārskata gadā ekspozīciju un izstāžu pieejamību ietekmēja Covid-19 pandēmijas noteiktie ierobežojumi, tomēr tika turpināta muzeja krājuma popularizēšana un kvalitatīva muzeja piedāvājuma uzturēšana, nodrošinot apmeklētājiem pievilcīgu un draudzīgu muzeja vidi, vairāk piedāvājot brīvdabas ekspozīcijas un izstādes.
- Tika izveidota un atklāta brīvdabas ekspozīcija “Lībiešu taka-ceļš uz Gauju”, kurā ir tekstuālā un vizuālā informācija ar interaktīviem uzdevumiem par Gaujas lībiešu vēsturi, kā arī izmantojot mobilo aplikāciju, ir iespējams klausīties lībiešu valodu un dziesmas.
- Kopā ar jauno brīvdabas ekspozīciju pavisam tiek nodrošināta 51 ekspozīcijas uzturēšana un pilnveidošana. No tām, izmantojot krājumu un pētījumu rezultātus – saturiski, mākslinieciski un informatīvi pilnveidotas 7 ekspozīcijas, t.sk. trīs brīvdabas ekspozīcijas-stendi:
 - ekspozīcija “Turaida Rīgas arhibīskapijas sastāvā 13.–16.gs.” papildināta ar digitālo programmu “Dzīres un ikdienas viduslaiku Livonijā”
 - ekspozīcija “Turaidas baznīcas un draudzes vēsture” papildināta ar digitālu katalogu “Bībeles, dziesmu un sprediķu grāmatas Turaidas muzejrezervātā”
 - ekspozīcijā “Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē” veikta sudrablietu depozīta stenda atjaunošana
 - brīvdabas ekspozīcija-stends “Turaidas baznīckalns” atjaunots un papildināts ar videostāstu par Turaidas Rozi
 - brīvdabas ekspozīcija-stends “Turaidas pils apvedtaka-J.Graudoņa taka”
 - brīvdabas ekspozīcija stends “Turaidas muižas pārvaldnieka vecā dzīvojamā māja”
- Pārskata gadā eksponēta 31 izstāde, t.sk. 16 izstādes iekārtotas no jauna. No kopējā izstāžu skaita 7 ir krājuma izstādes.
- Izstāžu pieejamības nolūkā digitālā satura krātuvē *eTuraida* pavisam ir pieejamas 13 izstādes virtuālā veidā, no tām pārskata periodā krātuvē iekļautas divas izstādes.
- Muzeja piedāvājuma papildināšanai iekārtotas vairākas brīvdabas izstādes:
 - īstenots brīvdabas kinētisko objektu projekts un iekārtota radoša un interaktīva brīvdabas izstāde “Skanošo puzuru dārzs saules gada ritmos”. Izstāde ir veidota tā, ka, ikviens, līdzdarbojoties brīvā dabā, var izbaudīt svētku sajūtu, saistībā ar skaņu un kustību;
 - pavasara saulgriežiem veltīta brīvdabas izstāde “Sīki putni – diži putni”;
 - Turaidas Rozes piemiņai veltīta brīvdabas izstāde “Turaidas Rozei 420. Leģenda dzīvo”
 - akcentējot dabas un kultūras mantojuma nozīmi ilgspējīgā attīstībā, sagatavota un eksponēta izstāde “Mantojuma aizsardzības pamatnostādnes un Turaidas muzejrezervāta ilgtermiņa attīstība”;
 - sadarbībā ar Siguldas novada pašvaldību sagatavotas un eksponētas divas ceļojošās brīvdabas izstādes: “Siguldas dzelzceļa stacija laiku lokos” un “Pār Gauju pāri braucu. Pārceltuves un tilti pār Gauju Siguldā”;
- Veikta ceļojošo izstāžu esības un kvalitātes pārbaude, sagatavots akts un noteikta atbildība par izstāžu uzraudzību, saglabāšanu un eksponēšanu, uzlaboti izstāžu glabāšanas apstākļi.

Izglītojošais darbs un komunikācija

Pārskata un tematiskās ekskursijas

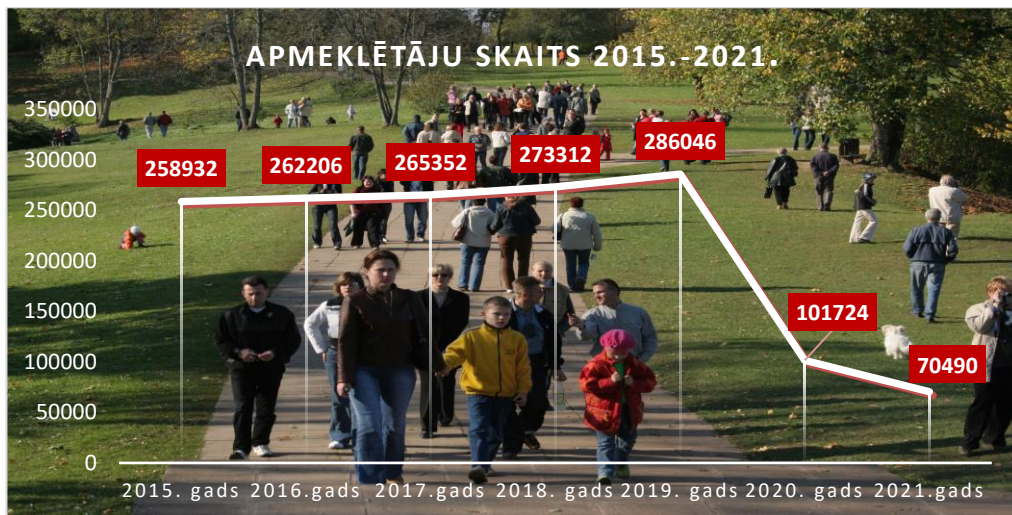
Lekcijas un
izglītojošās
programmas

Konferences,
semināri, tematiskie
pasākumi u.c.

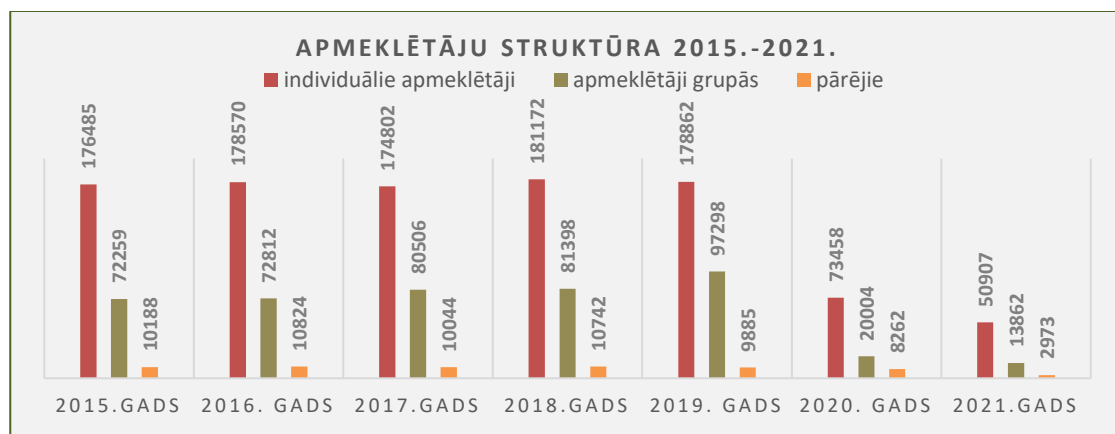
Publikācijas un
reklāmas
iespieddarbi

Sadarbība

- Muzejrezervāta izglītojošā darba politikas īstenošanas pamatā ir komunikācija ar apmeklētājiem, sniedzot tiem vēstījumu par Turaidas vēsturiska centra tūkstošgades vēsturi ekspozīcijās un izstādēs, ekskursijās, izglītojošās programmās, pasākumos, lekcijās u.c.
- Novadītas 106 ekskursijas, t.sk. 58 svešvalodās: angļu, krievu un vācu valodā.
- Nodrošināts 10 izglītojošo programmu piedāvājums. Pārskata gadā novadītas 170 izglītojošo programmu nodarbības, t.sk. 15 nodarbības kā pieaugušo mūžizglītības programmas sastāvdaļa. Pavisam nodarbībās ir piedalījušies 3818 interesenti, t.sk. 3552 pirmskolas un skolas vecuma bērni.
- Noorganizēti 54 muzejrezervāta mērķiem un uzdevumiem atbilstoši tematiskie, gadskārtu ieražu, ekspozīciju un izstāžu atklāšanas, sadarbības u.c. veida pasākumi, t.sk. sabiedrības rosināti un atbalstīti 7 pasākumi ārpus muzeja.
- Muzejrezervāta speciālisti, izmantojot krājumu, savu pieredzi un zināšanas, nolasīja 41 lekciju, tiekoties ar klausītājiem gan klātienē, gan tiešsaistē, sniedza konsultācijas interesentiem par materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma izpēti, saglabāšanu un pieejamību.
- Ņemot vērā valstī noteikto ārkārtējo situāciju un ierobežojumus muzeja pakalpojumu sniegšanā, starptautiskā un vietējā tūrisma samazināšanos, apmeklētāju skaits ir **70 490 apmeklētāji, t.i. par 30,7 % mazāk nekā 2020. gadā.**

No kopējā apmeklētāju skaita 50907 ir individuālie apmeklētāji, t.i. 72,2 %. Apmeklētāju skaits grupās ir – 13862, no tiem, skolēni – 5398, ārzemnieki – 5491 pārējie apmeklētāji – 2973.

- Saistībā ar Covid-19 izplatību un pandēmijas izraisītajiem epidemioloģiskajiem ierobežojumiem Latvijas un ārvalstu tūrisma firmas atceļa vairākus ieplánotos muzejrezervāta apmeklējumus. Tomēr iespēju robežās tika uzturēta sadarbība un līgumattiecības ar 118 tūrisma uzņēmumiem, sniedzot informāciju par muzeja piedāvājumu atbilstoši epidemioloģiskajiem ierobežojumiem. Pārskata periodā no jauna noslēgti 7 sadarbības līgumi.
- Apmeklētāju piesaistes nolūkā:
 - Veikta muzejrezervāta piedāvājuma popularizēšana virtuālajā starptautiskā tūrisma izstādē ITB BERLIN NOW.
 - Izstrādāta mobilā lietotne “Turaidas muzejrezervāta audio ceļvedis”. Mobilās lietotnes pamatā ir audio gids aizraujošam stāstam par vēsturiskajiem notikumiem, par dabas un kultūras mantojumu, kas papildināts ar multimediju saturu – attēliem, video, interaktīviem elementiem bērniem, interaktīvu karti. Mobilās lietotnes saturs apmeklētājiem ir pieejams 6 valodās – latviešu, lietuviešu, igauņu, angļu, vācu un krievu valodā.
 - Izdots ceļvedis “Pārvaldnieka māja. Ceļvedis pa Turaidas muižas pārvaldnieka veco dzīvojamo māju”.
 - Sagatavota aktivitāte-spēle “Detaļu detektīvs” brīvdabā, kas pieejama apmeklētājiem, kuri vēlas izzināt ēku-pieminekļu detaļas un pārbaudīt savu vērīgumu.
 - Izstrādāts Jāņu zāļu meklēšanas ceļvedis ar QR kodu skenēšanas aplikāciju, kas apmeklētājiem dod iespēju noklausīties etnogrāfes Indras Čeksteres aizraujošo stāstījumu par pļavas augiem un palīdz atrast pļavā Jāņu zāles.
 - Nosūtīta informācija Latvijas skolām par muzejrezervāta izglītojošo programmu, ekskursiju un citu aktivitāšu piedāvājumu skolēniem iniciatīvas “Latvijas skolas soma” ietvaros.
- Turpināta sadarbība:
 - *ar pētniecības un mantojuma institūcijām:* Latvijas Zinātņu akadēmiju, Latvijas Universitāti, Latvijas Nacionālo bibliotēku, Latvijas Valsts vēstures arhīvu u.c., kuras ietvaros sekmēta muzejrezervāta pētniecības tēmu izpēte, ekspozīciju izveide, iespieddarbu, izglītojošo pasākumu un konferenču sagatavošana. Ar LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas vadītāja, Dr.hist. Gunta Zemīša atbalstu turpināta arheologa Jāņa Graudoņa arhīva izpēte un sistematizācija.
 - *ar Siguldas pašvaldību:* par novada skolēnu nodarbinātību vasarā. Turaidas baznīcalknā arheoloģiskās izpētes izrakumu veikšanā piedalījās 9 Siguldas novada skolēni. Kultūras projektu konkursā saņemtais finansējums nodrošināja muzejrezervāta brīvdabas izstādes izveidi. Līdzdalība Kultūras pārvaldes rīkotajās sanāksmēs, veicinot sadarbību kultūras mantojuma popularizēšanā. Sekmēti Siguldas attīstības aģentūras organizētie gidu kursi un sniegts atbalsts, nolasot 29 tiešsaistes lekcijas gidu kursu dalībniekiem.
 - *ar vietējiem uzņēmējiem:* ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ierobežošanai nepieciešamos epidemioloģiskās drošības pasākumus, sabiedrības interesēs ir saglabāts papildu

piedāvājums apmeklētājiem ar vietējo uzņēmēju (SIA "Baltu rotas", SIA "Rota-L", SIA "Stiegra", SIA "Frīda", IK "Smēde", IK "Stopiņi", u.c.) dalību, nodrošinot loku šaušanas demonstrējumus, kalēja prasmes, suvenīrus un kafējnīcas pakalpojumus

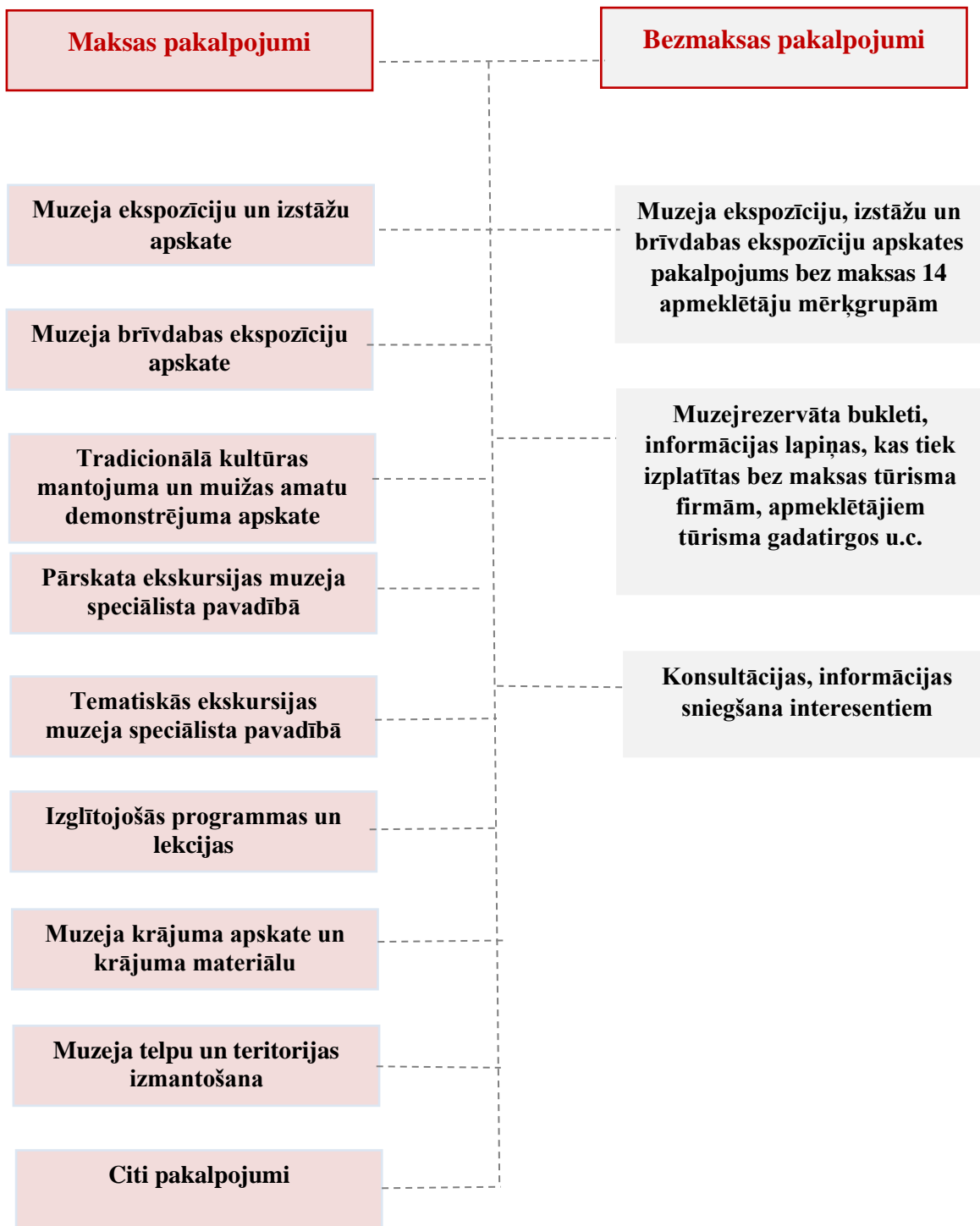
- ar Siguldas reģionālās tūrisma biedrību organizētajā projektā "Tūrisma klasteris: Tūrisma uzņēmējdarbības veicināšana GNP teritorijā" un Vidzemes tūrisma asociāciju, ņemta dalība to organizētajās klātienēs un tiešsaistes aktivitātēs.

• Starptautiskā sadarbība:

Nr. p.k	Nosaukums, norises vieta	Pasākuma/projekta mērķis	Nories laiks	Sadarbības partneris	Valsts
1.	Muzejrezervāta apmeklējums un informācijas apmaiņa	Sadarbība tūrisma jomā, uzturētas līgumattiecības ar 118 tūrisma uzņēmumiem	visu gadu	Latvijas un ārvalstu tūrisma aģentūras	
2.	Ekskursijas angļu, krievu un vācu valodā	Dažādu pasaules valstu tūristu iepazīstināšana ar Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojumu, novadītas 58 ekskursijas svešvalodās	visu gadu	Latvijas un ārvalstu tūrisma aģentūras	
3.	Dalība virtuālajā starptautiskā tūrisma izstādē ITB BERLIN NOW	Iepazīstināt ar Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojumu un muzeja piedāvājumu	9.-12.03	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA)	Vācija
4.	Dalība Baltijas jūras piļu un muzeju asociācijā	Piedalīšanās asociācijas valdes kārtējās sanāksmēs un arī ikgadējā ģenerālajā asamblejā, kas notika tiešsaistē un arī klātienē	29.01., 27.02. 06.-08.10.	Asociācijas dalībvalstis	
5.	Sadarbība ar Turaidas muižas pēdējā īpašnieka Aleksandra Stēla fon Holšteina (1863–1945) mazmeitu grāfiņi Gertru fon Zolmsa (Gertha Gräfin von Solms)	Kontaktu uzturēšana, informācijas aprīte krājuma komplektēšanai un ekspozīciju izveidei	visu gadu	Stēlu fon Holšteinu dzimtas pārstāvji	Vācija
6.	Sadarbība ar Rozenu dzimtas arhīva pārzini, vēsturnieku Klausu fon Rozenu	Kontaktu uzturēšana, informācijas aprīte krājuma komplektēšanai un līdzdalību viduslaiku Livonijas vēstures izpētē. Saņemts Klauša fon Rozena dāvinājums no Vācijas – brīvkungu un grāfu fon Rozenu ģimenes vēstures apkopojums sešos sējumos.	visu gadu	Rozenu dzimtas arhīva pārzinis, vēsturnieks, dzimtas vēstures pētnieks brīvkungs Klaušs fon Rozens	Vācija
7.	Dalība Baltijas jūras piļu pētnieku asociācijā un starptautiskā konferencē "Castella Maris Baltici "	Informācijas apmaiņa un kontaktu uzturēšana. Konferencē "Castella Maris Baltici XIV" rakstu krājumā publicēti divi Turaidas muzejrezervāta speciālistu zinātniski pētnieciskie raksti	Visu gadu	Asociācijas dalībvalstis	
8.	Noorganizēts starptautiskais pasākums "Somugru diena 2021"	Iepazīt lībiešu, igauņu, somu, ungāru, mariešu, udmurtu un votu kultūru saistībā ar rudens ražas tematiku. Nolasīts ziņojums "Karotāji, tirgotāji vai zemnieki? Turaidas lībieši 12.- 13. gadsimtā"	25.09.	Rīgas Latviešu biedrība, asociācija "Fenno – Ugria" (Igaunija), Igaunijas vēstniecība, Ungārijas vēstniecība, Somijas vēstniecība	Igaunija
9.	Dalība Eiropas mēroga iniciatīvā "Eiropas mantojuma zīme"	Sekmēt pieredzes apmaiņu un kultūru dialogu. Iesniegts projekta pieteikums iniciatīvas konkursa 2. kārtā	22.10.	Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde	

2.3. Muzejrezervāta pakalpojumi

Sniegto pakalpojumu veidi atbilstoši muzejrezervāta darbības funkcijām un Ministru kabineta 01.10.2013. noteikumiem Nr. 1029 "Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta publisko maksas pakalpojumu cenrādis" (ar 03.05.2016., 17.04.2018., 23.04.2019., 10.09.2019. Ministru kabinetā apstiprinātajiem grozījumiem):

2.4. Muzejrezervāta pakalpojumu pieejamība un kvalitātes nodrošināšana

Muzeja pastāvīgo ekspozīciju pieejamībai ir noteikts darba laiks: no 1. maija līdz 31. oktobrim – katru dienu no plkst.10.00 līdz plkst.18.00 un no 1. novembra līdz 30. aprīlim – katru dienu no plkst.10.00 līdz plkst.17.00. Papildus darba laiks brīvdabas ekspozīciju apskatei no 1. maija līdz 30. septembrim, plkst.9.00 līdz plkst.10.00 un no plkst.18.00 līdz plkst. 20.00. No 1.aprīļa līdz 30. aprīlim un no 1. oktobra līdz 31. oktobrim muzejrezervāta teritorija ir atvērta līdz plkst.19.00.

Saistībā ar Covid-19 infekcijas ierobežošanas un epidemioloģiskās drošības pasākumu ievērošanu, ekspozīciju pieejamības un muzeja darba laiks tiek noteikts atbilstoši valstī noteiktajai ārkārtējai situācijai.

- No 2021. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 1. jūnijam un no 2021. gada 14. novembra līdz gada beigām apmeklētājiem, ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus bija iespējams apmeklēt tikai brīvdabas ekspozīcijas. Pēc 1. jūnija pakāpeniski tika atvērtas pastāvīgās ekspozīcijas vēsturisko ēku iekšējās un tās bija pieejamas apmeklētājiem līdz 2021. gada 21. oktobrim, kad valstī tika noteikta ārkārtējā situācija Covid-19 izplatīšanās ierobežošanai. Muzeja ekspozīcijas bija slēgtas līdz 2021. gada 14. novembrim. Līdz ar to 2021. gadā ekspozīcijas bija pieejamas 340 dienas, t.i. 2891 stundas saskaņā ar muzeja darba laiku. Apmeklētājiem brīvajā laikā, t.i., sestdienās, svētdienās un svētku dienās, kā arī darba dienās pēc plkst.17.00. muzeja ekspozīcijas bija pieejamas 1225 stundas.
- Epidemioloģiskās drošības nolūkos izgatavotas un uzstādītas papildus norādes zīmes Covid-19 infekcijas izplatības ierobežojošās un drošības pasākumu informācijas stiprināšanai ekspozīcijās iekšējās un brīvdabā.
- Lai nodrošinātu ērtu, drošu un lietotājam pieejamu norēķinu sistēmu, kas ļautu iegādāties muzeja ieejas biļetes un pakalpojumus attālināti, ņemta dalība Latvijas Muzeju biedrības projektā “Attālināta biļešu iegāde Latvijas muzejos kā 21. gadsimta norma un Covid-19 jaunās realitātes prasība” un organizēta sadarbība ar SIA “Mobilly” par muzeja publisko maksas pakalpojumu un preču pārdošanu SIA “Mobilly” sistēmā.
- Turpināti darbi apmeklētāju ērtību nodrošināšanai, garantējot drošību un apskates objektu pieejamību: uzturētas kārtībā dabas takas, salaboti pakāpieni, tiltiņi un atsevišķos taku posmos labots taku segums, veikts bruģa remonts pie Pils Rietumu korpusa, veikts teritorijā izvietoto parka solu un blūža solu remonts, izgatavoti desmit jauni soli un novietoti pils pagalmā.

2.5. Pakalpojumi un piemērotas vides nodrošināšana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām

Ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus, nodrošināta iespēja iebraukt ar invalīdu transportlīdzekļiem muzejrezervāta teritorijā brīvdabas ekspozīciju apskatei. Pēc pieprasījuma tiek nodrošināti ekskursiju gida pakalpojumi un piemērotas atlaides ieejas maksai atbilstoši muzeja sniegto pakalpojumu cenrādī.

2.6. Muzejrezervāta darba uzlabošana un sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai

Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumā (Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 932.) noteikto funkciju izpilde veikta **saskaņā ar mērķtiecīgā darba shēmu:**

Saistībā ar epidemioloģisko situāciju, kas bija izveidojusies Covid-19 pandēmijas rezultātā, 2021.gadā visās muzejrezervāta darbības jomās tika veikta darba pārkārtošana atbilstoši situācijai.

Muzeja ekspozīciju pieejamībā bija jāievēro COVID-19 pandēmijas ierobežošanas drošības pasākumi ne tikai apmeklētājiem, bet arī muzeja darbiniekiem.

Valstī noteiktās ārkārtējās situācijas laikā no 21.10.2021 muzeja ekspozīcijas bija slēgtas un netika sniegti muzeja pakalpojumi, līdz ar to atsevišķu darbinieku pienākumi tika aizstāti ar citiem pienākumiem, kas nepieciešami muzejrezervāta darbības nodrošināšanai. Lai izvairītos no saslimšanas ar Covid-19 un nodrošinātu darba nepārtrauktību, muzeja speciālistiem tika organizēts attālinātais un daļēji attālinātais darbs. Darbu klātienē veica tikai tie darbinieki, kuri varēja uzraudzīt sadarbspējīgu Covid – 19 vakcinēšanas, pārslimošanas, vai testēšanas sertifikātu un to pienākumu specifiku neļāva strādāt attālinātā režīmā. Visiem darbiniekiem, kuri strādāja klātienē, katru dienu, ierodoties darbā, bija jāapliecina, ka viņiem nav infekcijas slimības pazīmju un viņi nav bijuši kontaktā ar inficētām personām, aizpildot Apliecinājuma veidlapu.

Lai sekmētu kvalitatīvu muzejrezervāta funkciju nodrošināšanu valstī noteiktās ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar Covid-19 izplatības ierobežošanu un 2021. gada individuālo darba plānu izpildi, attālinātā darbā esošie speciālisti katru nedēļu iesniedza pārskatus par nedēļā paveikto darbu un sasniegtajiem individuālajiem darba rezultātiem.

Muzejrezervāta normatīvā bāze un juridiskais nodrošinājums

Pārskata gadā turpināta Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumā (*Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 932*) noteikto funkciju un uzdevumu veikšana. **Izmaiņas juridiskajā statusā nav notikušas.**

- Pamatojoties uz 2021. gada 5. jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr. 352 “Latvijas Goda ģimenes apliecības programmas īstenošanas kārtība” stāšanos spēkā ir mainīts Latvijas Goda ģimenes apliecības “3+Ģimenes karte” nosaukums uz nosaukumu “Goda ģimene” tika rosināts veikt tehnisku grozījumu Ministru kabineta noteikumos Nr.1029 “Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta – publisko maksas pakalpojumu cenrādīs”, aizstājot 5¹ punktā un 2.pielikuma 8.piezīmē vārdus “3+ Ģimenes karte” ar vārdiem “Goda ģimene”.
- Lai nodrošinātu, ka muzejrezervāta darbībā tiek ievērotas personas datu aizsardzības pamatnostādnes, nodrošinot fizisko personu tiesības un brīvības saistībā ar Personas datu apstrādi un tās atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, tika apstiprināti trīs iekšējie normatīvie akti.
- Drošu muzeja pakalpojumu pieejamības nolūkā tika izdots iekšējais normatīvais akts “Noteikumi skolēnu grupu epidemioloģiski drošam apmeklējumam Turaidas muzejrezervātā”.
- Izdoti 54 rīkojumi pamatdarbības jautājumos, t.sk. par darba organizēšanu un darbinieku atbildību epidemioloģiskās drošības pasākumu ievērošanā un individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanā.

Muzejrezervāta ēku-pieminekļu, kultūrvides un ekspozīciju uzraudzība un drošības sistēmu uzturēšana, materiāltehniskās bāzes pilnveidošana

Atbilstoši pieejamajiem finanšu resursiem, ir nodrošināta Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma saglabāšana, veikta ēku un teritorijas fiziskā un tehniskā apsardze, un ekspozīciju telpās uzturēts atbilstošs mikroklimats.

- Veikti muzejrezervāta ēku-pieminekļu, kultūrvides un ekspozīciju uzraudzības un drošības sistēmu pilnveidošanas pasākumi atbilstoši normatīvo aktu prasībām: veikta apkures ierīču, dūmvadu un dabīgās ventilācijas kanālu tīrīšana. Uzturēta videonovērošanas sistēmu, apsardzes un uguns trauksmes sistēmu darbība, veiktas regulārās apkopes. Uztādīta video novērošanas sistēma teritorijas novērošanai pie Zivju pagraba, Pirts un Smēdes ēkām, kā arī ēku iekšējās telpās.
- Kultūrvides kopšanas darba efektīvizēšanai iegādāts traktors, pļaušanas panna, divas piekabes un zaru smalcinātājs mulčas sagatavošanai.

- Brīvdabas ekspozīciju kvalitātes uzlabošanai izgatavoti un uzstādīti jauni stendi brīvdabas ekspozīcijām Turaidas baznīckalnā, pie Pārvaldnieka mājas, Turaidas pils apvedtakā un Lībiešu takā. Noorganizēta elektrības pievade 3 brīvdabas ekspozīciju stendiem, lai nodrošinātu stendu izgaismošanu un digitālo programmu darbību tajos. Ekspozīciju un izstāžu digitālo risinājumu vajadzībām iepirkti skārienjūtīgie monitori, video projektori, audio atskaņotāji, procesori u.c.
- Krājuma priekšmetu saglabāšanai un mikroklimata kontroles nodrošināšanai ekspozīcijās iegādāti digitālie mērītāji USB lodžeri.
- Atbilstoši ekspozīciju “Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē” un “Turaidas baznīcas un draudzes vēsture” tematikai atjaunoti eksponātu uzrauga tērpi.
- Pēc veiktā remonta Pārvaldnieka vecās dzīvojamās mājas pagrabā iekārtota telpa ceļojošo izstāžu uzglabāšanai.
- Veikta iekšējā lokālā vājstrāvas tīkla un bezvadu tīkla infrastruktūras pārbūve, lai nodrošinātu kvalitatīvu iekšēja datortīkla un bezvadu tīkla (Wi-Fi) darbību.
- Noorganizēti 4 publiskie iepirkumi un veiktas 2 tirgus izpētes. Veikti pasūtījumi Elektroniskajā iepirkumu sistēmā iepirkti materiāli un inventārs 9168 euro apjomā.
- Muzejrezervāta darbības un infrastruktūras uzturēšanai noslēgti un izpildīti: 12 sadarbības līgumi un 62 saimnieciskie līgumi.

3. PERSONĀLS

Muzejrezervāta darbības nodrošināšanai amatu sarakstā ir apstiprinātas 79 amata vietas, t.sk. 19 amata vietas vasaras sezonas (01.05–31.10.) darbiniekiem, kuri galvenokārt veic ekspozīciju uzraudzību. Faktiski pastāvīgajā darbā bija nodarbināti 55 darbinieki un 14 vasaras sezonas darbinieki. Saistībā ar Covid-19 pandēmiju un epidemioloģisko situāciju, īpaši vasaras sezonā tika veikta personāla atlase atbilstoši konkrētai vajadzībai apmeklētāju apkalpošanā un ekspozīciju uzraudzībā. Gada laikā darba tiesiskās attiecības nodibinātas ar 18 darbiniekiem, un izbeigtas ar 22 darbiniekiem, t.sk. ar 8 pastāvīgā darba darbiniekiem.

No pamatdarbā strādājošajiem 26 darbiniekiem ir augstākā izglītība, t. sk. 4 zinātņu doktori, 16 maģistri, pārējiem darbiniekiem – vidējā speciālā vai vidējā izglītība. Visvairāk darbinieku ir vecuma grupā no 31 gada līdz pensijas vecumam un pensijā esošie, t.i. 98 %. No kopējā pamatdarbā esošo darbinieku skaita – 35 % vīrieši un 65 % – sievietes.

Muzejā nostrādātais laiks

Muzeja darbinieki (pastāvīgā darbā)	Muzeja direktors, vietnieki	Struktūrvienību vadītāji	Speciālisti	Pārējie darbinieki	Kopā
Līdz 5 gadi	0	0	5	0	5
5-20 gadi	2	4	15	13	34
vairāk par 20 gadiem	1	3	11	1	16

Ņemot vērā muzejrezervāta struktūrvienību funkcijas, nodarbināto izteiktās mācību vajadzības novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēmā (NEVIS), kur pamato mācību nepieciešamību efektīvākai darba uzdevumu izpildei, darbiniekiem 2021. gadā tika nodrošinātas apmācības 43 kvalifikācijas celšanas klātienēs un tiešsaistes pasākumos, no kuriem lielākā daļa saistīta ar profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanu. Ņemta daļība Valsts kancelejas, Kultūras ministrijas, Valsts administratīvās skolas un citu mācību centru organizētajosursos un semināros, Baltijas muzeoloģijas veicināšanas biedrības organizētajos semināros, Latvijas Muzeju biedrības, Latvijas un starptautisko kultūras un mantojuma institūciju organizētajās konferencēs, forumos, kā arī apmeklēti muzejrezervāta darbībai atbilstoši pieredzes apmaiņas pasākumi un daļība profesionālo biedrību darbā.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Muzejrezervāts nodrošina sabiedrībai pilnvērtīgu informāciju par muzejrezervāta darbu un piedāvājumu. 2021. gadā tika turpināts daudzveidīgs un regulārs sabiedrības informēšanas darbs par pētnieciskā, krājuma, ekspozīciju un izstāžu izveides darba rezultātiem, par pieminekļu un kultūrvides saglabāšanu, veicinot muzejrezervāta atpazīstamību un reklāmu. Epidemioloģiskās situācijas apstākļos komunikācijā ar sabiedrību vairāk tika izmantotas digitālās iespējas.

- Informācija sabiedrībai par muzejrezervāta pieejamību, sniegtajiem pakalpojumiem, pasākumiem un citam aktivitātēm ir pieejama: internetvietnēs *www.turaida-muzejs.lv*, *www.1188.lv*, *www.infolapas.lv* un citās muzeja darbībai saistošās internetvietnēs, kā arī sociālajos tīklos un muzejrezervāta Apmeklētāju centrā izvietotajā vizuālajā informācijā, ceļvežos, reklāmas bukletos, radio un TV u.c.
- Turpināts aktīvs darbs muzejrezervāta informācijas uzturēšanai internetvietnē *www.turaida-muzejs.lv* un sociālajos tīklos: *Facebook*, *Instagram*, *Twitter* u.c. Lai veicinātu muzejrezervāta atpazīstamību, izveidoti jauni muzeja konti *TIK TOK* un *Linkedin*. Informācija par muzejrezervāta piedāvājumu un tā pieejamību tiek nosūtīta arī uz citām muzeja darbībai saistošām interneta vietnēm. Virtuālās komunikācijas tīklā *TWITTER* veikti 69 ierakstu, *Facebook* – 417 ieraksti un publicēti 115 stāsti, *Instagramm* – 158 ieraksti un publicēti 99 stāsti, arī *Vimeo*, *Youtube* ir pieejama informācija un fotoattēli par muzejrezervāta aktualitātēm, pasākumiem, kultūrvēsturisko vidi un pieminekļiem, tādējādi piedāvājot papildu iespējas interesentiem ērtāk sekot līdzi svarīgākajiem notikumiem muzejrezervātā. Pārskata gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, ir palielinājies muzejrezervāta konta lietotāju skaits *Facebook* un *Instagramm* par 14 %, kā arī internetvietnes *www.turaida-muzejs.lv* lietotāju skaits par 32 %.
- Internetvietnes *www.turaida-muzejs.lv* apmeklētājiem plašāka informācija ir pieejama latviešu, krievu un angļu valodā un pamatinformācija vēl 8 svešvalodās: vācu, franču, itāļu, igauņu, somu, lietuviešu, spāņu un poļu valodā. Internetvietne regulāri tiek papildināta ar jaunāko informāciju par muzejrezervāta aktivitātēm un pasākumiem, mājaslapas sadaļā "Jaunami" 2021. gadā ievietotas 132 informācijas vienības (raksti) latviešu valodā, Tajā tiek publicēti muzeja speciālistu sagatavotie pētnieciskie un informatīvie raksti par kultūrvēstures tēmām saistībā ar muzejrezervāta pētnieciskā darba virzieniem. Pārskata gadā internetvietne ir papildināta ar jaunu sadaļu – digitālā satura krātuvi *eTuraida*, kurā interesentiem ir pieejamas 13 virtuālas izstādes, 22 grāmatas, 28 video, 9 digitālās programmas, virtuālā tūre un 2 digitalizēti seniespiedumi no muzeja krājuma grāmatu kolekcijas. Internetvietnē ir pieejamas saites arī uz virtuālās komunikācijas tīklu *Twitter*, *Facebook*, *Vimeo*, *Instagram*, *Youtube*.
- Skolēnu mērķauditorijas piesaistei, sagatavota un publicēta informācija par izglītojošo programmu piedāvājumu interneta žurnāla *www.skolasvards.lv* pielikumos: "Pavasara ekskursiju ceļvedis" un "Rudens ekskursiju ceļvedis".
- Muzejrezervāts regulāri publicē informatīvos rakstus un preses relīzes nacionālajos un reģionālajos plašsaziņas līdzekļos, sniedz intervijas un reklāmu par muzejrezervāta norisēm TV un radio. Veiksmīga sadarbība ir izveidojusies ar vietējiem laikrakstiem, ar kuriem ir noslēgti sadarbības līgumi par informatīvu un izglītojošu rakstu par kultūras mantojumu un muzejrezervāta darba aktualitātēm regulāru publicēšanu mēnešrakstā "Siguldas Avīze" un laikrakstā "Rīgas Aprīņa Avīze".
- Noslēgts līgums ar Reklāmas aģentūru "Biedrība *Green book*" par muzejrezervāta informācijas sagatavošanu un publicēšanu grāmatā „*BEAUTIFUL BALTICS*”.
- Sniegtas intervijas par muzejrezervāta pieejamību, pakalpojumiem un kultūras mantojuma saglabāšanas un popularizēšanas jautājumiem un ņemta daļība muzejrezervāta reklāmas veidošanā TV un radio:
 - LTV 1 raidījuma "Latvijas sirdsdziesma" filmēšana muzejrezervātā,
 - Sižets par Maijas dienu un Turaidas Rozei veltīto izstādi LTV 1 raidījumā "Rīta Panorāma",

- Sižets Re TV raidījumam “Mājā un sētā” par akciju “Iepazīsti vasaras pļavu”,
- Sižeti TV3 ziņās un ziņu raidījumā “900 sekundes” par brīvdabas izstādi “Sīki putni – diži putni” un “Somugru diena 2021” Turaidas muzejrezervātā,
- Reklāmas sižets par Turaidas muzejrezervātu TV kanālā “TV3 Life” raidījumā “Veiksmīgs uzņēmējs Latvijā”,
- Reklāmas sižets par Turaidas pili TV 3play raidījumā “Biznesa attīstībai”,
- LTV raidījuma “Pārtikas revidents” sižeta filmēšana muzejrezervātā kopā ar Indru Čeksteri,
- LTV raidījuma “Tutas lietas” sižeta filmēšana Turaidas pilī,
- LTV raidījumam “Kultūras ziņas”. 27.12.2021,
- Radio3 – Klasika – 4 Dr.hist. E. Ceskes sižeti raidījumā “Vai zini?”.

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izziņošanai par apmierinātību ar iestādes darbu

Sabiedrība ir atzinīgi novērtējusi muzejrezervāta darbību kultūras mantojuma saglabāšanā un kultūras tūrisma piedāvājuma popularizēšanā ne tikai Latvijā, bet arī Eiropā. Apliecinājums darba kvalitātei ir ekspozīcijas, sakoptā vide un daudzveidīgais piedāvājums.

Lai gan pārskata gadā saistībā ar valstī noteikto ārkārtējo situāciju Covid-19 pandēmijas ierobežošanai, muzejrezervāta pastāvīgās ekspozīcijas bija pieejamas ierobežoti, tomēr apmeklētāji ar savu ierašanos ir novērtējuši arī brīvdabas ekspozīciju pievilcību un kvalitāti. Par kvalitatīvu muzejrezervāta darbu 2021. gadā liecina dalība un konkursa 1. kārtas rezultāti Eiropas mēroga iniciatīvā “Eiropas mantojuma zīme”, kas muzejrezervātam kā Eiropas mantojuma zīmes kandidātobjektam dod iespēju iesniegt projekta pieteikumu iniciatīvas konkursa 2. kārtā.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Lai gan aktīvu sadarbību ar nevalstisko sektoru ietekmēja valstī noteiktie ierobežojumi COVID-19 pandēmijas mazināšanai, tomēr sadarbības uzturēšanai, saziņai un kopīgu projektu virzībai tika meklētas citas iespējas, kā arī izmantotas tiešsaistes platformas.

Muzejrezervāts regulāri sadarbojas Latvijas un ārvalstu nevalstiskām organizācijām, ar kurām savstarpējās sadarbības rezultātā īsteno abpusēji izdevīgus projektus un citas aktivitātes. Tās ir: **Latvijas Muzeju biedrība, Latvijas Pīļu un muižu asociācija, Baltijas Muzeoloģijas biedrība, Baltijas jūras reģiona pīļu muzeju asociācija, Baltijas jūras reģiona pīļu pētnieku asociācija, Latvijas Profesionālo gidu asociācija, Vidzemes tūrisma asociācija, Gaujas nacionālā parka tūrisma biedrības klasteri “Enter Gauja” u.c.**

Ar Turaidas muzejrezervāta Atbalsta biedrības atbalstu tika risināti dažādi juridiski jautājumi, saņemta palīdzība dokumentu sagatavošanā un iesniegšanā Administratīvajā rajona tiesā un pārstāvētas Turaidas muzejrezervāta intereses tiesas sēdēs. Veikta informācijas apmaiņa par sadarbības sekmēšanu kultūras pieminekļu un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas jautājumos, lai sabiedrības interesēs nodrošinātu nacionālo vērtību saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Kopīgi tiek nodrošināta muzejrezervāta publicitāte, apkopoti vēsturisko notikumu izpētes materiāli, sagatavoti raksti un publicēti izdevumā „Siguldas Avīze”. Tika organizēts Pateicības un atceres brīdis Turaidas muzejrezervāta Atbalsta biedrības ilggadējai priekšsēdētājai Ilzei Krastiņai un sagatavota izstāde par viņas ieguldījumu sadarbības veicināšanā un juridiskā nodrošinājuma sniegšanā muzejrezervātam kultūras mantojuma saglabāšanas jautājumos.

Ar sabiedriskā labuma nevalstisko organizāciju “Idoves mantojums” noslēgta vienošanās par savstarpējo sadarbību Mālpils ilggadīgo dzimtu un sētu izpētē un galda spēles par Mālpils novada vēsturi sagatavošanā ar mērķi, lai dotu iespēju Latvijas iedzīvotājiem un ārvalstu tūristiem iepazīties ar Mālpils un Sidgundas ekspedīcijās iegūtajiem dokumentārajiem un lietiskajiem materiāliem kā daļu no novada kultūrvēsturiskā mantojuma daudzveidības.

Iespēju robežās turpināta sadarbība ar Turaidas ev. luterisko draudzi un Turaidas pensionāru kopu „Turaidieši”, risināti jautājumi saistībā ar draudzes norišu organizēšanu Turaidas

baznīcā, lai sekmētu vispārcilvēcisko vērtību uzturēšanu un ekspozīcijas “Turaidas baznīcas un draudzes vēsture” pieejamību, arī Covid-19 apstākļos.

5. NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI

Darbības prioritātes

- 1) Turaidas muzejrezervāta pastāvīgo ekspozīciju kvalitātes uzturēšana
- 2) Jaunas ekspozīcijas "Dzīvojamā telpa viduslaiku pilī" izveide
- 3) Pieminekļu-ēku saglabāšana, kultūrvides sakopšana, saimniecības un infrastruktūras uzturēšana
- 4) Iestrādes un finansējuma piesaiste jauna multifunkcionāla apmeklētāju centra un ieejas mezgla izveidei, t.sk. Turaidas auto stāvlaukumu atjaunošanai

Darbības virzieni un plānotie rezultāti 2022. gadā:

Kultūras mantojuma un dabas aizsardzība un saglabāšana Turaidas vēsturiskajā centrā

- Nodrošināt Turaidas vēsturiskā centra 38 ēku-pieminekļu uzturēšanu, saglabāšanu un restaurāciju, brīvdabas ekspozīcijas labiekārtošanu. Turpināt Turaidas pils kompleksa un muižas ēku uzturēšanas un restaurācijas darbus, atjaunot Turaidas pils koka grodu aku.
- Uzturēt muzejrezervāta kultūrvēsturiskās ainavas kvalitāti, turpināt 8 vēsturisko dīķu kaskādes atjaunošanas un teritorijas labiekārtošanas 3. kārtu, organizēt Turaidas pils apvedtakas infrastruktūras atjaunošanu un uzturēt pārējo dabas taku segumu, radot maksimāli drošu vidi apmeklētājiem.
- Turpināt kultūrvides sakopšanas darbus.
- Sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un saziņā ar Kultūras ministriju turpināt finanšu piesaistes risinājumu izstrādi jauna multifunkcionāla apmeklētāju centra un ieejas mezgla izveidei, Turaidas muižas kūts-staļļa ēku kompleksa un Turaidas auto stāvlaukumu atjaunošanai.
- Organizēt arheoloģisko izpēti Turaidas Baznīckalnā.
- Izdot grāmatu “Pilsdrupu paēnā. Turaida. Muiža. Pagasts. Apkārtnē”, katalogu “Arheoloģiskie atradumi Turaidas Baznīckalna kapsētā. 13.–18. gs.”, grāmatu “Apvienotā Vidzemes un ārzemju dārzkopība” (*Der vereinigte liv- und Ausländischer Gartenbau. Riga, 1684*) pārizdevumu ar tulkojumu un komentāriem, katalogu “Uzmērojumu zīmējumi Turaidas muzejrezervāta krājumā”
- Turpināt publikāciju “Turaidas pilī atrastie 13.–17. gs. apģērba piederumi”, ekspozīcijas “Ceļā uz Latvijas valsti. Klausinieks. Saimnieks. Pilsonis” ceļvedis sagatavošanu un manuskripta sagatavošanu grāmatai “Tautasdziesma Dainu kalnā”.
- Turpināt jaunas ekspozīcijas “Dzīvojamā telpa viduslaiku pilī” plāna un eksponātu sagatavošanu, veikt ekspozīciju papildināšanu ar jaunām digitālām programmām un ekspozīciju kvalitātes uzlabošanu atbilstoši pieejamajiem finanšu resursiem.
- Izveidot brīvdabas ekspozīcijas: “1212. gads Turaidā”, “Turaidas muzejrezervāta Meža parka izziņas taka”.
- Atjaunot brīvdabas ekspozīcijas stendu “Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē”, izmantojot mūsdienīgus tehnoloģiskus risinājumus.
- Izveidot un atklāt izstādes: “Pērsietim –160”, “Tautasdziesma Dainu kalnā”, “Mērs un mērīšana Latvijā un pasaulē”, “Turaidas muzejrezervāta atbalsta biedrībai – 20” u.c., turpināt pilnveidot brīvdabas izstādi “Skanošo puzuru dārzs” u.c.

- Veikt Siguldas draudzes novada hronikas (1739–1889) zinātnisku izpēti, sagatavošanu publicēšanai un Digitālās programmas izveidei.
- Noorganizēt sarunas/diskusijas par vēsturi saistībā ar ekspozīcijas “Ceļā uz Latvijas valsti. Klausinieks. Saimnieks. Pilsonis” tēmām (Satversmei –100, Latvijas Brūnās šķirnes govju izveide 19.–20.gs. u.c.).
- Turpināt krājuma digitalizāciju, veikt pilnveidošanas darbu krājuma elektroniskā kataloga uzlabošanā.
- Muzejrezervāta Mežaparka izzināšanas un pieejamības nolūkā uzsākt darbu pie vides izglītojošo programmu un pasākumu sagatavošanas.

Vispārcilvēcisko vērtību un latviskās dzīvesziņas popularizēšana un sabiedrības izglītošana ar tūkstošgadē uzkrāto reģiona un Turaidas vēsturiskā centra kultūras un dabas mantojumu, nodrošinot kvalitatīvā un daudzveidīgā muzejrezervāta piedāvājuma pieejamību

- Nodrošināt muzeja ekspozīciju un Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma pieejamību apmeklētājiem katru dienu, veikt izglītojošo un apmeklētāju apkalpošanas darbu, radīt un ieviest digitālos risinājumus muzeja pakalpojumu pieejamībā.
- Nemateriālā kultūras mantojuma popularizēšanai piedalīties starptautiskajā folkloras festivālā “Baltica 2022”.
- Sabiedrības izglītošanai par kultūras mantojumu un vēsturi noorganizēt sarunas-diskusijas, izglītojošos pasākumus: gadskārtu ieražu svētki, Eiropas kultūras mantojuma dienu aktivitātes u.c.
- Turpināt mobilā gida aplikācijas pilnveidošanu, pievienojot sadaļu bērniem un tematisko ekskursiju lokus.
- Pilnveidot un popularizēt izglītojošo programmu piedāvājumu projekta “Latvijas skolas soma” ietvaros, izstrādāt divas jaunas izglītojošās programmas un nodrošināt to pieejamību.
- Atbilstoši vajadzībai atkārtoti izdot reklāmas bukletu par izglītojošo programmu piedāvājumu bukletu “Turaidas muzejrezervāts” un bukletu par Turaidas Rozi.

I.Mikanovska-Mikalovska
67971402
inta.mikanovska@turaida-muzejs.lv